

ANY III.

REUS, 15 DE MARÇ DE 1922

NUM. 52.

DIVAGACIONS SOBRE L'IDEAL EN L'EDUCACIÓ

A propòsit d'aquest tema, tractat en el llibre «El Ideal en la Educación», de Lluís de Zulueta, admirat i estimat mestre.

I

ELS FINS

No hi ha dubte, en que el treball educatiu aspira a assolir una perfecció. Emperò el dubte esdevé quan ens veiem obligats a fixar el contingut d'aquest fi: què és la perfecció?... La perfecció pot considerar-se com transformació envers un *ideal* superior a la realitat, o com a *resultat* necessari de l'experiència humana: el primer concepte és aspiració contínua; el segon, essencialment pragmàtic, comprovació. Un ideal és cosa futura; un resultat és creació. Dues coses oposades...

Les ciències de la naturalesa progressen sens necessitar plantejar-se cap fi teòric—les hipòtesis són mitjans d'estudi—: la Biologia i la Química, p. e., no *volen* assolir tals o quals coneixements: qui és capaç de *preveure* l'estat de dites ciències dintre d'alguns segles? Els fins d'aquestes ciències són, puix, purament formals: *descobrir*

el mecanisme de la naturalesa. Ni aquestes ciències, ni les anomenades socials i històriques, necessiten, per a realitzar-se, saber a on van: les unes, potser fatalment — el fatalisme determinista no és exclusiu — segueixen el *seu* camí, desconegut per nosaltres; les altres són per essència llibertat, creació... i fugen de les nostres mans...

II

CARENCIA DE L'IDEAL?

I nosaltres al donar fins, ideals, a l'educació, no *volem* més que orientar-la envers la perfecció en un camí que sabem que acaba en lloc més perfecte, però ignorat. Aquests ideals que l'educador proposa seran, doncs, verdaderes hipòtesis-guia, regles d'acció; de cap manera teories o creències.

Els que han donat a aquests ideals valor de doctrina, o sia tots els fundadors de sistemes pedagògics, es fonamenten en la

idea de que es té d'educar de cara a una nova vida *prevista* ja. Creiem que don Lluís de Zulueta no és d'aquests, encara que a vegades ho sembli: ens diu que *l'ideal és una direcció, no una meta*. Ço val tant quasi com negar l'existència de l'ideal: una cosa que continuament es modifiqui, superant-se sempre, creant eternament, que, com ens diu l'Ortega i Gasset, és lo que l'educació té d'assolir, ço és, la vida creadora, no pot constituir un ideal definit.

III

SENTIT DELS IDEALS

Emperò, ço no vol dir que nosaltres, al educar, poguem estar nets d'ideals, d'aquells ideals o principis eternals, *més sentits que compresos*, de la puresa i la sabiduria de les ànimes. Aquests principis tenen de posseïr intimament el cor del mestre, perquè ha de ser un home de fe. Ells faran que de tota l'obra de l'educar, brolli *idealitat*. Que sens idealitat no té valor l'obra educadora...

IV

ELS FETS CAPDALS, I TOTES LES TENDENCIES

Es diu que el problema de la Pedagogia és qüestió de mètode. Emperò, com agafarlo, en la pràctica quotidiana, aquest camí o mètode, si no sabem quin fi o ideal doctrinari especial volem assolir? Aquests fins no ens els dona la Pedagogia, sinó les ciències; ni són propis de l'educació: aquesta els usa, emperò no els produeix. Aquests fins o *resultats* obtinguts per les ciències són la matèria de l'educació, junts, naturalment, amb la contemplació i l'estudi *lliure* de la naturalesa. I a ells aplicarem el

més fonamental principi: precisament perquè la Pedagogia és camí que no sabem a on ens té de conduir, ja que ningú encara ha pogut assentar el caràcter d'una verda-dera i definitiva perfecció, no volguem oblidar-hol, ensenyem solament d'una manera objectiva, històrica, els fets capdals o els que més s'hi apropin, considerats veritables per tothom. Eduquem i ensenyem per mitjà dels fets *realitzats* o allò que s'ha pensat i és universalment admès: si hi ha disconformitat, és sagrada obligació presentar les distintes tendències. És inoportuna i tendenciosa tota educació envers normes o idees de partit o secta, sigui religiosa, política o científica... Formem, sí, la religiositat, l'ampli sentit polític..., i ensenyem l'*història* de la ciència i dels coneixements.

V

CREACIÓ DE L'IDEAL

Davant de l'exposició, amb idealitat i fe, dels fets objectius de la Humanitat i de la contemplació reial dels fenòmens naturals, sens cap prejudici o ideal teòric per part del mestre, poc a poc l'alumne irà donant vida a una concepció pròpia sobre la perfecció de la vida: ell haurà creat el seu ideal educatiu, en el qual el mestre hi ha de tenir la part més ínfima. Unicament així, l'educació és una verda-dera i honrada creació: i la vida, es diu, té d'ésser creadora.

Tal vegada se'ns digui que aquesta acció del mestre, tan suau i delicada, tan poc coaccionadora, és impossible o al menys molt difícil; emperò, no oblidem que el mestre es té de recordar molt més dels alumnes que d'ell.

MODEST BARGALLÓ

